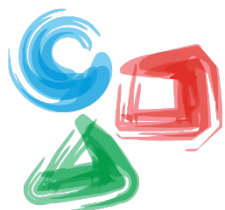

Проект „Да променим реда“
“Let’s change the mode”

Обобщени резултати от изследване
на общественото мнение относно
условията на пазара на труда в
България

Юни – Август 2018

**Институт за
Социална
Интеграция**

FOUNDATION FOR EUROPEAN
PROGRESSIVE STUDIES
FONDATION EUROPÉENNE
D'ÉTUDES PROGRESSISTES

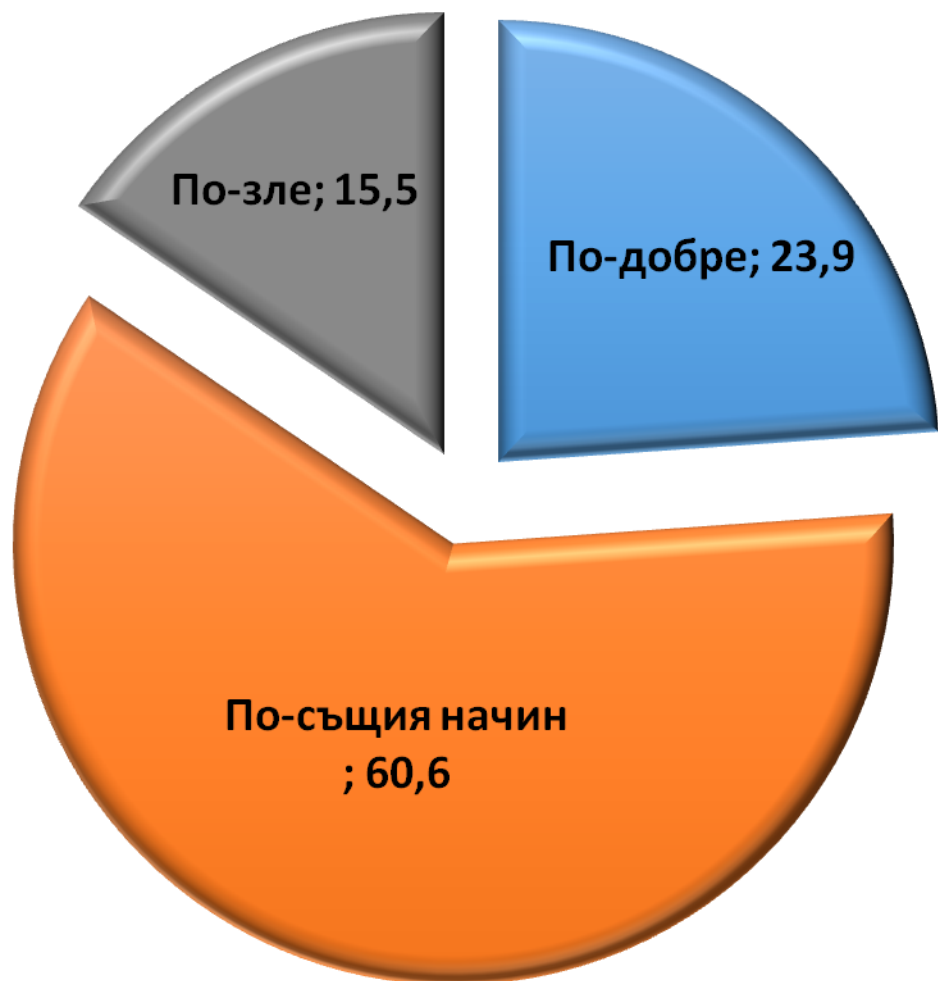

Методическа рамка:

Период на провеждане:	13 юни – 14 август 2018 г.
Планирана извадка:	800 пълнолетни граждани на Република България
Изпълнена извадка:	798 пълнолетни граждани на Република България
Метод на регистрация:	Количествен: полустандартизирана анкета за самопопълване
Модел на извадката:	Едностепенна, стохастична
Групова дискусия:	Качествен метод;
Критерий за подбор:	Работещи пълнолетни българи
Осъществени дискусии:	2 бр. с общо 17 участника

Общ индикатор за себеусещане и качество на живот: Ако трябва да направите общо сравнение, то как Вие лично живеете в сравнение с другите хора около Вас?

(в % от всички анкетиращи)

Общите нива на себеусещане, спрямо значимите близки са сходни с други изследвания на общественото мнение.

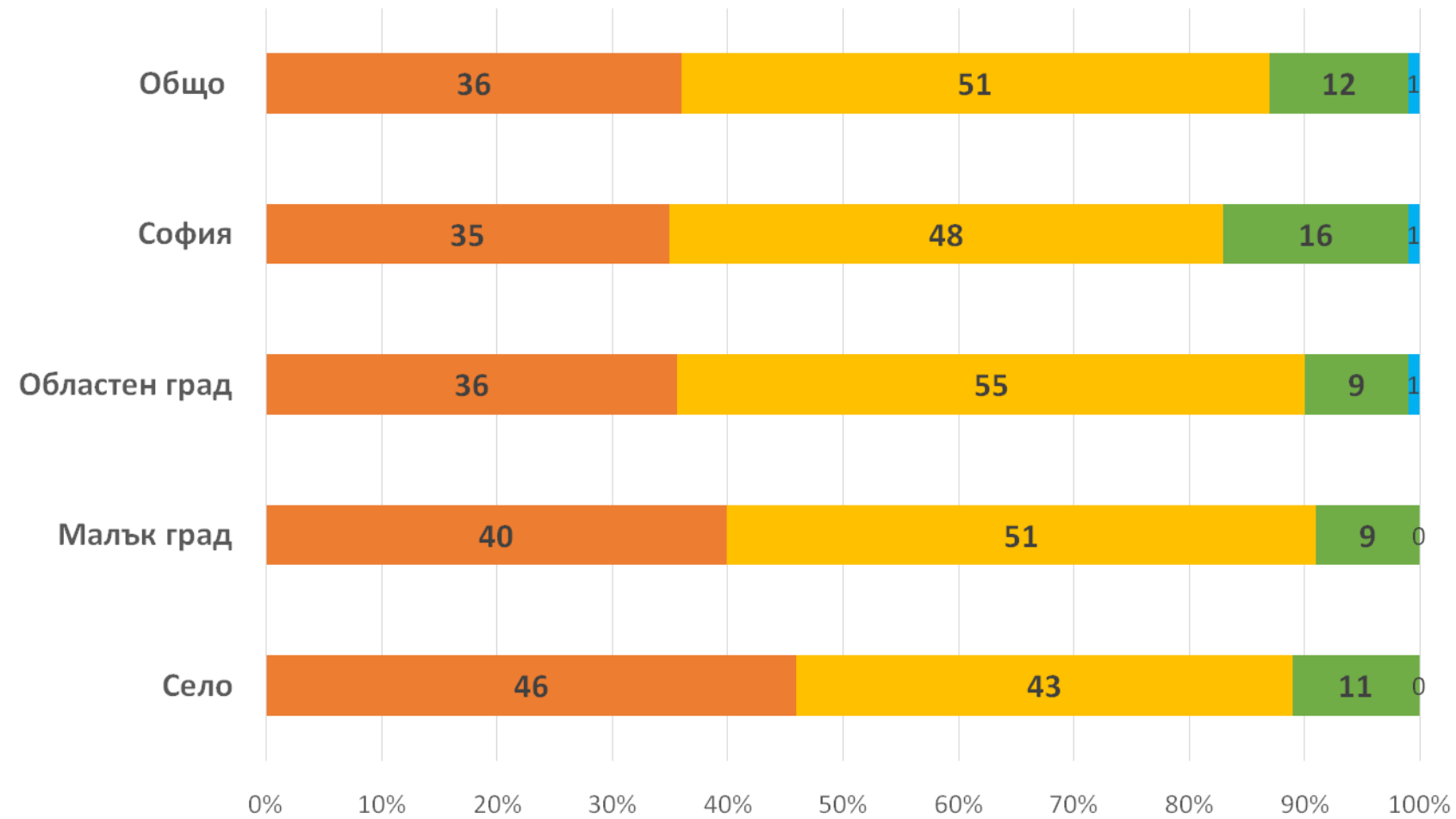
Като цяло мнозинството от българските граждани определят живота си като сходен на своите съседни и близки. Няма разминаване между референтните групи, което се потвърждава и от качественото изследване.

Съвсем очаквано, разлики се забелязват по отношение на

Обща оценка за състоянието на пазара на труда в България

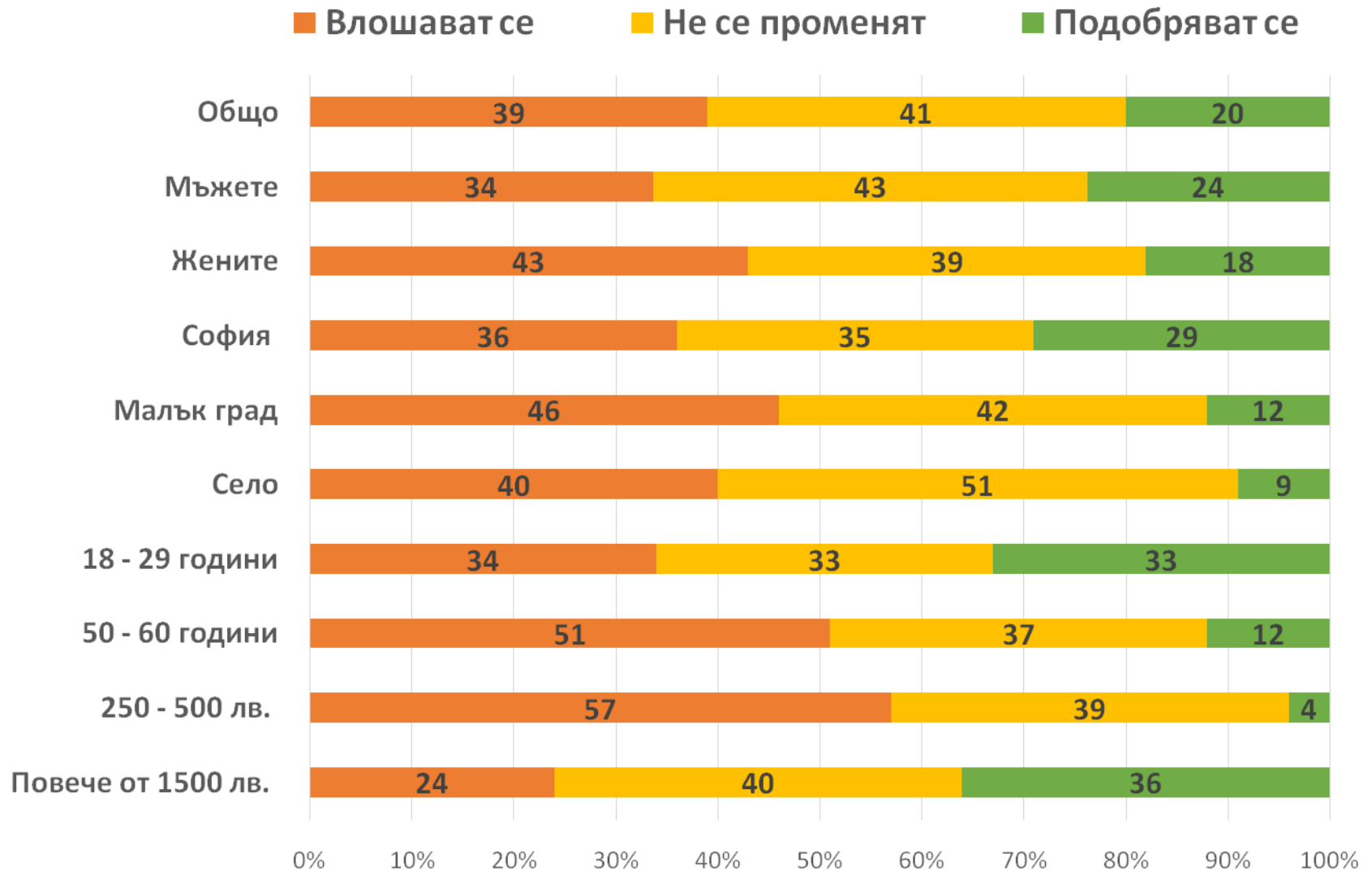
(в % от всички анкетирани)

■ Слаба   ■ Средна   ■ Добра   ■ Отлична

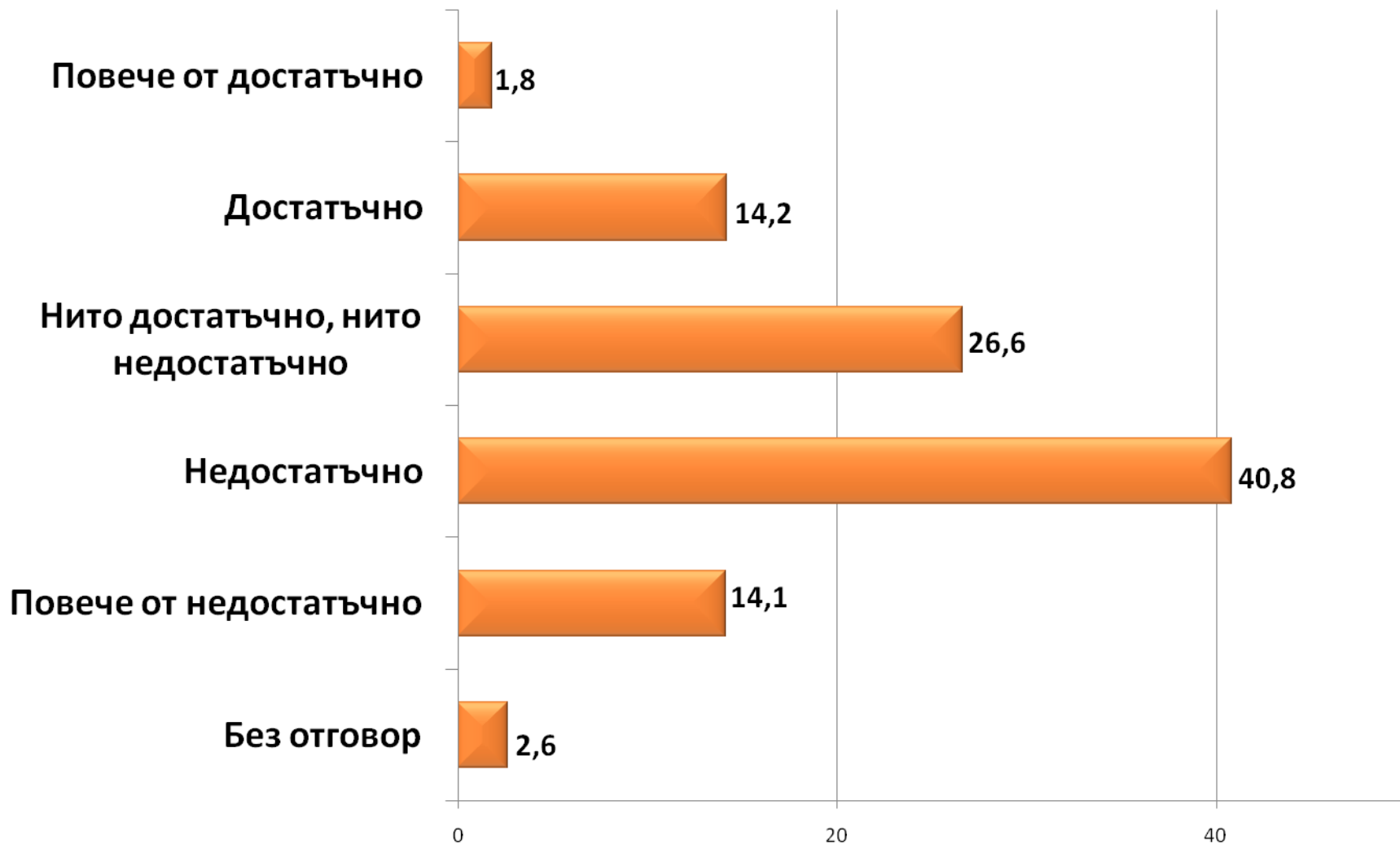
Според Вас в каква посока се развиват условията за трудещите се през последните години у нас?

(в % от всички анкетирани)

Мислейки за своето основно трудово възнаграждение, Вие бихте казали, че то е:

(в % от всички анкетирувани)

Ако трябва да отговорите накратко, според Вас до каква степен се срещат нарушения на правата на трудещите се у нас през последните години?

(в % от всички анкетирани)

Практически всички социални групи, без значение от пол, образователен статус, етническа принадлежност, доход или населено място, са на мнение, че нарушенията на правата на трудещите се са постоянни (за всеки трети) или често (повече от половината). Оценката е много сходна сред всички респонденти.

Вие лично или ваш близък/роднина сблъскали ли сте се с едно или повече от следните нарушения през последните няколко години? (1-ва част)

(в % от всички анкетирани, обединени отговори)

Вие лично или ваш близък/роднина сблъскали ли сте се с едно или повече от следните нарушения през последните няколко години? (2-ра част)

(в % от всички анкетирани, обединени отговори)

Коментари от дискусиите:

Имам висше образование и търся подходяща работа с подходящо заплащане от месеци. Най-честият отговор, който получавам след интервю е, че съм прекалено квалифицирана за длъжността, което в една от фирмите ми преведоха, че означава, че съм прекалено много платена за работата, която някой без титла би изпълнявал за да има особени претенции за условията на труд. Ето това е пазара на труда в момента.

Масова практика е българските работодатели да осигуряват на минималната възможна или по-ниска сума от реално получаваната заплата.

Работодателите имат няколко организации, които бранят яростно и успешно, интересите им. Работниците имат някакви декоративни синдикати, които не смеят да припарят в частния сектор, а там са огромните нарушения.

Резултати от изследване на общественото мнение относно условията на пазара на труда в Република България

Юни - Август 2018

Неадекватно ниско заплащане на специалистите и служителите/работниците с огромен принос за печалбите на фирмите, за сметка на необосновано високите доходи/заплатите на собственици/мениджъри на високо ниво в управленската йерархия.

Коментари от дискусиите:

Нужен е закон за криминализиране на неплащането на осигуровки върху реалното брутно възнаграждение.

Нямаме синдикати, които да защитават работническата класа в България, работникът няма права и това е!

Българите сме изключително работливи хора. На това безобразие, на което сме подложени (ниско заплащане и непосилни смени за работа), ни принуждават непрекъснато да сменяме работното си място, нямаме никакво време за семейството си, здравето ни е под минимума.

Проблемът по-скоро е и самите служители, които се страхуват да си търсят правата, понеже не са сигурни дали ще си намерят нова работа ако се оплачат.

Основният и най-голям проблем според мен е фактът, че извън няколкото голямо градове като София, Пловдив и тн, на други места е трудно да се намери реализация, свързана с нормален месечен доход.

Хората не трябва да се страхуват да отбелязват нередностите, на които стават свидетели или потърпевши.

Основни изводи:

- Общата оценка за състоянието на пазара на труда у нас е по-скоро слаба или средна. Отлични оценки липсват, и едва всеки девети запитан поставя добра оценка. В по-малките населени места оценките са по-критични;
- За близо 40 на сто от запитаните условията на труд се влошават, а за други 41 на сто – те не се променят. Едва един от пет респонденти ги определя като подобряващи се. По-високи оценки са по-типични за младите заети българи, тези живеещи в столицата и имащи по-високи доходи;
- Мнозинството от респондентите определят своето основно трудово възнаграждение като недостатъчно или повече от недостатъчно;
- Всеки трети е на мнение, че правата на трудещите се се нарушават постоянно, а за 52% - нарушенията са чести;
- Най-честите нарушения са свързани с нерегламентирано удължаване на работното време, заплащане на ръка (под масата), или извънреден труд;
- Забавяне/неизплащане на възнаграждения, нереални или фиктивни договори, намалени почивки, работа без договор, заплащане на по-ниски осигуровки, неначисляване на възнаграждения за стаж също са сред нарушенията, които могат да се определят като много чести.
- Като цяло пазара на труда в България може да се характеризира с чести и масови нарушения, ниска удовлетвореност сред работещите, песимизъм по отношение на прозрачността и законността на трудовите отношения и неудовлетвореност от размера на възнаграждението.

Благодарим за вниманието!

**“Институт за Социална
интеграция” - София**

**Институт за
Социална
Интеграция**

**“Фондация за европейски
прогресивни изследвания” -
Брюксел**

FOUNDATION FOR EUROPEAN
PROGRESSIVE STUDIES
FONDATION EUROPÉENNE
D'ÉTUDES PROGRESSISTES

